

GEMEENTE VELSEN
gemeenteraad

Raadsakkoord 2022-2026

Raadsakkoord 2022-2026

Colofon

Dit is een uitgave van:
Gemeenteraad Velsen
Dudokplein 1
1971 EN Velsen

mei 2022

Aan dit raadsakkoord en raadsprogramma hebben meegewerkt:

Werkgroep raadsakkoord en raadsprogramma:

Joost Bleekman, Velsen Lokaal

Bas de Ruig, D66 Velsen

Cas Schollink, VVD Velsen

Maarten Jan Hoekstra, GroenLinks

Ahmet Karateke, PvdA Velsen

Leo Kwant, LGV

Gideon Nijemanting, CDA Velsen

Ferry Levasier, Forza!

Tommy Panis, FvD Velsen

Frank Cornet, CU Velsen

Procesbegeleider en eindredactie:

Ruurd Palstra, Raadsgriffier Velsen

Redactie:

Lies Dohmen, Superscript

Advisering:

Linda Klinkenberg, Raadsadviseur

Vormgeving:

Annet Pouw, Mrs Peacock

Inhoud

Voorwoord van burgemeester Frank Dales	7
Inleiding	9
Het doel van dit raadsakkoord en raadsprogramma	11
Spelregels en verwachtingen	12
1. Spelregels en verwachtingen binnen de raad	13
2. Spelregels en verwachtingen van de raad + de samenleving	15
3. Spelregels en verwachtingen van de raad + college + ambtelijke organisatie	19
4. Spelregels en verwachtingen van de raad + de regio	23
Leren en reflecteren: functie en organisatie van de bètaraad en de regiegroep	24

Voorwoord

Dit is de tweede keer dat er een raadsakkoord ligt. Het sluiten van zo'n akkoord is geen gangbare werkwijze binnen gemeenten, Velsen behoort hierin nog altijd tot een kleine minderheid. Voor onze gemeente is het een onmisbaar instrument gebleken en dat vervult me met trots. De afgelopen vier jaar zijn er collega's geweest die me vroegen: "Kan jouw gemeenteraad niet eens bij mij langskomen? Dit zou ik ook wel willen!" Dat zegt wel iets. Ja, er zullen altijd verbeterpunten zijn.

Die van de afgelopen keer hebben we nu meegenomen en ook in deze raadsperiode zullen we weer leren en daarop reflecteren. In de basis helpt dit akkoord de verschillende politieke partijen om zich op inhoud te profileren én om kwalitatief goede besluiten te nemen. Besluiten die vervolgens breed gedragen worden door de raad en de politieke partijen. Het is in de afgelopen vier jaar bijvoorbeeld maar zelden voorgekomen dat er een besluit genomen is met maar één of twee stemmen meerderheid. Dat zegt ook iets. Dit akkoord en het voorlopig raadsprogramma laten zien dat de gemeenteraad van Velsen er is voor de samenleving van Velsen en zich daarvoor inzet.

Bij de afgelopen verkiezingen daalde de opkomst naar een gevaarlijk niveau. We hebben

nog geen 50% van de kiesgerechtigde stemmers weten te verleiden om hun stem uit te brengen. Het terugwinnen van het vertrouwen in de politiek is dan ook een enorme uitdaging voor de komende gemeenteraadsperiode. Ondanks het feit dat er veel in Den Haag speelt en daar beslist wordt, heb ik het volste vertrouwen in onze Velsense politici. Juist op lokaal niveau moeten we laten zien dat inwoners op ons kunnen rekenen. Het tot stand komen van dit akkoord en het verloop van het proces daarbij is daarvoor een belangrijke aanzet.

Ik constateer dat we deze raadsperiode 18 nieuwe raadsleden hebben en er 15 raadsleden terugkeerden in de raad. Dat vind ik een goede mix: de continuïteit is gewaarborgd én er is ruimte voor vernieuwing. Zo houden we de lijnen met de samenleving open.

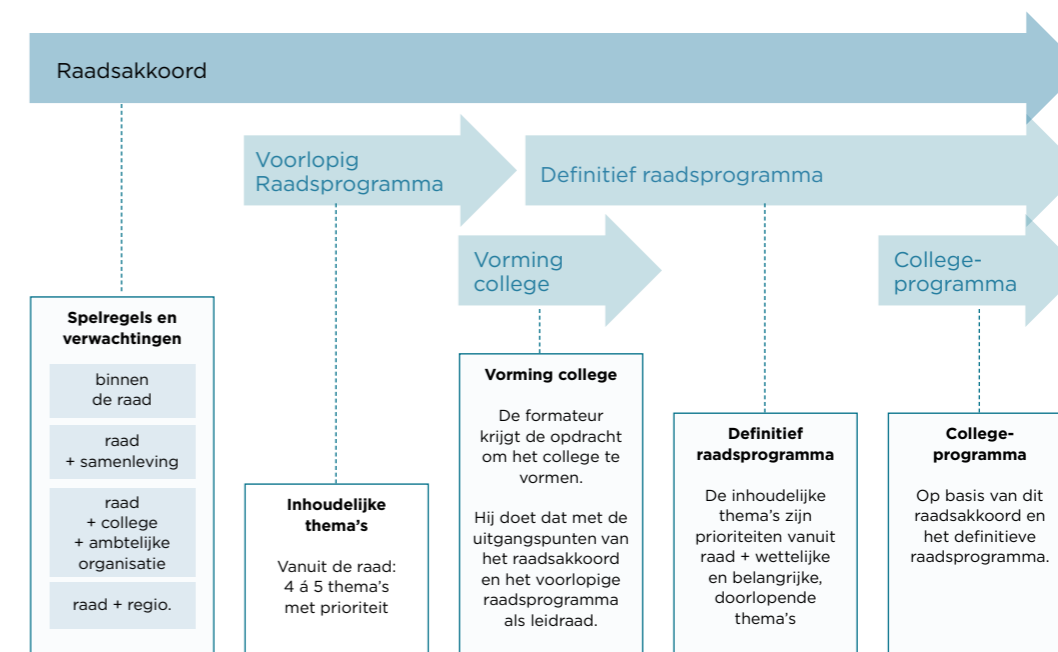
Ik wens de gemeenteraad toe dat ze met plezier, integriteit en vertrouwen samenwerken en in het belang van Velsen goede belangenafwegingen maken.

Frank Dales
Burgemeester gemeente Velsen

Inleiding

Dit document bestaat uit twee delen: het raadsakkoord en het raadsprogramma. In het raadsakkoord beschrijven we hoe we als raad samenwerken: met elkaar, het college, de gemeente en de samenleving. In het raadsprogramma beschrijven we hoe we als raad de

belangrijkste maatschappelijke thema's voor Velsen willen uitwerken. Op de figuur hieronder is te zien dat vanuit het raadsakkoord de rest voortvloeit. Het is de paraplu waaronder alles 'hangt' voor de komende raadsperiode.

Het doel van een raadsakkoord & raadsprogramma

Als gemeenteraad van Velsen willen we graag een **raadsakkoord**. De fracties hebben de overtuiging dat een raadsakkoord de lokale democratie bevordert en fracties bindt. Goede spelregels leiden tot een goede belangenafweging en maken raadsdebatten inhoudelijker. Door het hebben van een raadsakkoord wil de raad beter in positie zijn om alle inwoners te vertegenwoordigen.

Het **raadsprogramma** is belangrijk omdat we daarmee een gezamenlijke agenda met inhoudelijke prioriteiten vaststellen. Het maakt duidelijk aan de Velsense samenleving in welke volgorde en in welk tijdsbestek we toewerken naar besluiten op een aantal thema's die we als raad prioriteren.

Het raadsprogramma toetsen we jaarlijks aan de actualiteit. We koppelen 'm aan de planning- en controlcyclus van de gemeente. De bevindingen van de toetsing kunnen leiden tot een eventuele bijstelling van het raadsprogramma.

De **regiegroep** draagt de verantwoordelijkheid voor het monitoren van en adviseren over alle aspecten van het raadsakkoord. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar het proces van de samenwerking met de samenleving, het college en de raad.

De **agendacommissie** is ingesteld om de inhoudelijke agenda van de raad op te stellen. Het raadsakkoord en het raadsprogramma zijn daarbij belangrijke kaders voor de agendacommissie.

Het raadsakkoord en het raadsprogramma zijn de leidraad voor de samenwerking tussen raad, college, ambtelijke organisatie (intern) en de Velsense en regionale samenleving. Met elkaar werken we aan de maatschappelijke opgaven. Dit beschrijven we in het tweede deel van dit raadsprogramma.

GEMEENTE VELSEN
gemeenteraad

Missie

Onze waarden als gemeenteraad

De gemeenteraad van Velsen wil een integere raad zijn die rechtvaardig en open is. We maken op basis van gelijkwaardigheid een constructieve belangenafweging voor alle inwoners. We kijken naar onze onderlinge overeenkomsten en maken daar afspraken over. Onze onderlinge verschillen kunnen we benoemen en daar voeren we het politieke debat over, indien gewenst. We gaan respectvol met elkaar om en we zetten ons gezamenlijk in om verbinding tot stand te brengen in de samenleving.

Spelregels en verwachtingen

Er zijn 4 bestuurlijke pijlers waar we als gemeenteraad mee te maken hebben. Is deze basis op orde dan functioneren wij als gemeenteraad op ons best.

1. Spelregels en verwachtingen binnen de raad

We zetten de samenleving voorop. Onder samenleving verstaan we: alle inwoners, ondernemers, bedrijfsleven, belanghebbende organisaties en instellingen in Velsen.

Bij de uitwerking van diverse maatschappelijke opgaven, beleid en projecten gaan we graag in gesprek met de inwoners en andere belanghebbenden.

We willen samen met het college steeds blijven onderzoeken op welke manier we dit het best kunnen organiseren: digitaal of juist in de buurt. Per opgave beoordelen we wat de meest passende vorm is.

We prioriteren en benoemen de onderwerpen waarvoor de raad met de samenleving aan de slag gaat in het raadsprogramma. Het raadsprogramma geeft kaders voor de raad om inhoudelijk het debat te kunnen voeren. We richten ons in principe op de hoofdlijnen en kaders (de voorwaarden die het besluit/het onderwerp nodig heeft). Over de details buigen we ons alleen als dat maatschappelijk en/of politiek relevant is.

De agendacommissie stelt de agenda's op van de raad en heeft als kader het raadsprogramma om de diverse agendaverzoeken te toetsen en te prioriteren.

We vragen allereerst naar 'wat' en daarna het 'hoe' als het gaat om thema's en onderwerpen waar we mee aan de slag willen.

Aan een goed besluit gaat altijd een goede belangenafweging vooraf en we geven duiding aan die

belangenafwegingen. Dit is belangrijk voor de proceslegitimatie zodat inwoners begrijpen waarom bepaalde besluiten worden genomen. Debatten voeren we op inhoud, niet op de persoon. We tonen initiatief naar het college en voelen ons verantwoordelijk voor goed opdrachtgeverschap.

Onze stijl van communiceren is helder: met elkaar, met het college, het ambtelijk apparaat en met de samenleving. Dat doen we met respect, zonder (voor) oordelen.

Een veilige en vertrouwde sfeer binnen de raad vinden we belangrijk. Daar zetten we ons voor in: als individueel gemeenteraadslid en gezamenlijk als groep. Weerbaarheid van de raad tegen ongewenst gedrag, bedreiging, belaging en intimidatie is van groot belang. We staan voor al onze raadsleden en trekken duidelijk een grens.

Alleen als er onderling vertrouwen is tussen mederaadsleden, durf je fouten te maken, ze te erkennen en erop te reflecteren om ervan te leren. Vertrouwen in elkaar en veiligheid zijn ook nodig om goed samen te werken. Deze kernwaarden zijn onmisbaar om oplossingen voor maatschappelijke opgaven te kunnen realiseren.

De gemeenteraad, juni 2022

2. Spelregels en verwachtingen van de raad + de samenleving

De samenleving staat voorop, niet het bestuur en/of het ambtelijk apparaat. Alles wat de gemeenteraad, het college en de ambtenaren doen, is voor de samenleving van Velsen. Gemeente Velsen is er voor de inwoners, ondernemers, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Niet andersom. We erkennen dat vertrouwen in de overheid een belangrijk aandachtspunt is (zie ook pag. 22). Daarom willen we laten zien dat we een gezonde, actieve raad zijn. Dat doen we door het juiste, rechtmatige proces van besluitvorming te volgen. Alleen zo maken we onze bestuurlijke opdracht waar.

Het is ook belangrijk om de belangenafweging in de raad vervolgens helder te communiceren naar

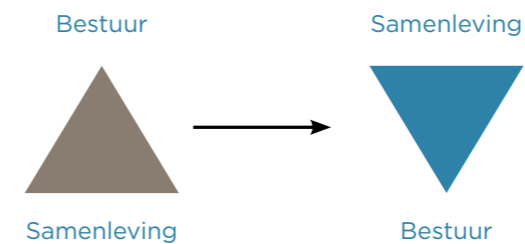
de samenleving. Leden van de samenleving kunnen ontevreden zijn met een besluit, maar het mag niet zo zijn dat leden van de samenleving terecht bezwaren hebben tegen het proces van de besluitvorming. Besluitvorming mag geen voorgekookt traject zijn. Dit geldt met name bij besluiten die inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties raken. Uiteraard geldt dit ook voor het college dat ook een belangrijke rol heeft in het herwinnen van het vertrouwen in de overheid.

De raad wil een goede informatievoorziening in het voortraject. Dit is belangrijk bij thema's die hoog op de agenda staan en waarbij we de samenleving en alle belanghebbenden consulteren.

De raad gaat zijn prioriteiten scherp benoemen en zijn opdrachtgeversrol innemen. Dit is een leerpunt van de vorige raadsperiode. De raad is voornemens om met meer eigen initiatieven, agendering en opdrachten te komen. Ook een leerpunt van de vorige periode: de wijze waarop de raad een kader stelt, wil hij aanscherpen.

De gemeenteraad staat open om de samenleving meer te betrekken. We zijn er immers om besluiten te nemen als volksvertegenwoordigers. Daarom bieden we ruimte aan eigen initiatief vanuit de samenleving en is ons voornemen om het mandaat over specifieke onderwerpen te toetsen.

Het uitgangspunt is

We letten erop dat onze houding en dienstverlening zoveel als mogelijk aansluit bij de behoeften en mogelijkheden van inwoners en ondernemers. De monitoring en ontwikkeling van digitaal contact is belangrijk omdat het een groot bereik kan genereren en drempelverlagend kan werken. Net zo belangrijk is het persoonlijk contact met inwoners en ondernemers, omdat dit mensen tot elkaar brengt. De coronatijd heeft ons geleerd dat gebrek aan persoonlijk contact ook kan leiden tot onbegrip.

De samenleving mag van gemeente Velsen verwachten dat zij initiatieven vanuit de samenleving steunt waar dit kan. Dit doet de gemeente door de diverse partners zo vroeg mogelijk te betrekken bij plannen en besluitvorming van de gemeente.

Dit kan bijvoorbeeld door wijkplatforms, dorpsraden en informatiebijeenkomsten, of online door dorpsdialogen en consultatie (zie hiervoor ook de site van samenspel Velsen). Daarbij mag worden verwacht dat de raad bij participatie en initiatieven de democratische waarden bewaakt.

De maatschappelijke doelen die we als gemeente bereiken, zijn het resultaat van de samenwerking met inwoners, partners uit bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en andere overheden. We berichten hier open en helder over in klare taal. Op dezelfde, begrijpelijke manier leggen we er verantwoording over af.

Vertrouwen in de politiek

Het vertrouwen in de politiek daalt, ook lokaal. Een van de tekens was de lage opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen, de helft van de kiesgerechtigden heeft niet gestemd. Als raad zetten we ons ervoor in om dat vertrouwen te helpen herstellen. Dat begint met goed werk leveren.

Daarnaast denken we dat ook deze punten belangrijk zijn in de komende raadsperiode.

- Aanspreekbaar en benaderbaar zijn
- Participatie op het juiste moment, in verschillende vormen met verschillende groepen
- Helder communiceren, ook over het proces van besluitvorming
- Open, dienstbare en duidelijke houding van medewerkers bij gemeente Velsen

De democratische wisselwerking tussen samenleving en bestuur in Velsen

Start van de nieuwe raad, maart 2022

3. Spelregels en verwachtingen van de raad + college + ambtelijke organisatie

Verwachtingen ten aanzien van het college

De gemeenteraad is het hoogste orgaan in de gemeente. We zijn gekozen om de belangen van alle inwoners af te wegen en besluiten te nemen voor de belangrijke maatschappelijke thema's die spelen. Als raad benoemen wij de wethouders en daarmee dus ook het dagelijks bestuur, zijnde het college van burgemeester en wethouders. Die geven vervolgens uitvoering aan de kaders die de raad geeft en aan de besluiten die de raad neemt. Ook controleren we als gemeenteraad het college op een goede uitvoering van alle taken. Een goede samenwerking tussen raad en college is daarbij van groot belang. Juist omdat het vertrouwen in leden van het college in de raad breed ligt mag het college bouwen op dat vertrouwen.

- De ambtelijke organisatie werkt voor de gemeenteraad en het college: om ze te adviseren, te ondersteunen en om de besluiten voor college en raad voor te bereiden en uit te voeren. De ambtelijke organisatie werkt in opdracht van het college, de gemeentesecretaris stuurt de ambtelijke organisatie aan. Via de griffier kunnen we als raad ook een beroep op de ambtelijk organisatie doen. Dit vraagt een goede afstemming met de gemeentesecretaris en verwachtingen vanuit de raad.
- De griffie werkt in opdracht van de raad onder aansturing van de griffier. De raad stuurt hierop via de werkgeverscommissie en het werkplan van de griffie.

De fracties geven aan dat het college:

- a. een brede afspiegeling van de raad moet zijn. Zo wordt recht gedaan aan het raadsakkoord.
- b. samengesteld moet worden op basis van gelijkwaardigheid. De fracties hebben de voorkeur voor een algemeen, duidelijk wethoudersprofiel. Die is gericht op de rol van de wethouder, niet op de inhoud of portefeuilles. Met de wethouders voeren we jaarlijks een klankbordgesprek. Op die manier vergroten we de betrokkenheid en het draagvlak in de raad voor het functioneren van de wethouders.
- c. dienstbaar aan de hele raad is, niet alleen aan de collegepartijen. Het college draagt dan ook de verantwoordelijkheid om de informatiepositie van de hele raad in ogenschouw te nemen.
- d. op een goede wijze uitvoering geeft aan het raadsakkoord en het raadsprogramma. Dat 'goede' zit 'm in de wijze waarop het college de raad in stelling brengt om goede belangenafweging te kunnen doen én dat het college zich houdt aan de afspraken die we met het college maken.
- e. tijdig en open communiceert met de raad en samenwerkt met de raad.

Het college moet bereid zijn om de raad in positie te brengen en te houden, het college is bij belangrijke raadsthema's dus meer volgend dan sturend. Het college staat in verbinding met de raad en vormt een geheel met de raad als gemeentebestuur.

Het college brengt en houdt de raad in positie door (onder meer) goed opdrachtnemerschap te tonen. Dit hangt samen met opdrachtgeverschap van de raad. Voor goed opdrachtnemerschap van het college is het bijvoorbeeld van groot belang dat de langetermijnagenda goed gevuld is en het college tijdig met vraagstukken aanvangt. Alleen zo kunnen raadsleden hun volksvertegenwoordigende rol goed vervullen door vraagstukken waar nodig ook in de samenleving te toetsen.

Het raadsprogramma bespreken we jaarlijks in relatie tot de planning- en controlcyclus met o.a. de jaarstukken en perspectiefnota. De agendacommissie heeft een rol in het jaarlijks bespreken van het raadsprogramma en in het bewaken van de thema's van het raadsprogramma op de langetermijnagenda.

Verwachtingen ten aanzien van de ambtelijke organisatie

Een goed werkende, professionele ambtelijke organisatie is onmisbaar. De raad heeft in grote mate waardering voor de ambtelijke organisatie. De raad wil dat graag ook op lange termijn blijven ervaren. De raad verwacht van alle medewerkers bij de ambtelijke organisatie dat ze initiatiefrijk zijn, risico's durven nemen, loyaal zijn en goed advies geven. Dit is belangrijk in de uitvoering van de gemeentelijke taken maar ook voor de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

De ideale ambtenaar heeft een open blik op de wereld, wil vooruit en heeft ambitie. Van de ambtelijke organisatie als geheel verwacht de raad ook een coöperatieve houding.

Als het om beleidsvelden gaat, rekent de raad op inhoudelijke kwaliteit van de ambtenaren. Gaat het om de uitvoering van de gemeentelijke taken, dan verwacht de raad affiniteit met de gemeente en de samenleving in Velsen.

De raad ziet ook zeker een rol weggelegd voor de ambtenaren van Velsen om het vertrouwen in de overheid te helpen herstellen. Inwoners komen meestal sneller en vaker met de ambtelijke organisatie in contact, dan met de raad of college. Het maakt daarbij veel uit hoe de inwoner dat contact ervaart. Dit vraagt daarom ook om de juiste vaardigheden van medewerkers.

De raad is zich ervan bewust dat hij zelf ook een rol heeft om de kwaliteiten in de ambtelijke organisatie te behouden en ontwikkelen.

Verwachtingen ten aanzien van de burgemeester als raadsvoorzitter

Wij verwachten dat de burgemeester de regels van de vergadering naleeft, het debat goed aanvoelt en mensen aanspreekt – als dat nodig is. We gaan ervanuit dat de burgemeester ook de raad vertegenwoordigt op locaties waar de raad niet komt. De burgemeester

bewaakt de integriteit van het gemeentebestuur en is ook vertrouwenspersoon voor raad en raadsleden.

Verwachtingen ten aanzien van de griffie

Als raad verwachten wij dat de griffie ons gevraagd en ongevraagd adviseert, coacht, de processen begeleidt en ons ondersteunt. We verwachten dat de griffie de politiek voor inwoners in beeld brengt en voor alle inwoners een hoeder is voor de democratische waarden (o.a. Grondwet en gemeentewet) in ons lokaal bestuur. We zien de griffier als eerste adviseur en een vertrouwenspersoon voor de raad en raadsleden.

De wisselwerking binnen de gemeente Velsen

Raad, college en de ambtelijke organisatie. Deze drie werken samen. Gebeurt dat op een goede manier dan versterken en inspireren ze elkaar. Dat is het doel. Een sterke gemeenteraad verbindt, activeert en controleert het college. Een actief college zorgt er op zijn beurt voor dat de raad zijn werk goed kan doen. Een goed werkende ambtelijke organisatie en griffie verbindt en versterkt het college van B&W en de raad, dat komt de kwaliteit van ons lokale bestuur ten goede.

4. Spelregels en verwachtingen van de raad + regio

We zijn een lokale gemeenteraad, maar beseffen dat er veel thema's zijn die de samenleving als lokaal ervaart, maar die gemeentegrensoverschrijdend zijn. De samenwerking tussen IJmond, Zuid-Kennemerland, het Noordzeekanaalgebied en de rest van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en soms ook Haarlemmermeer, is voor een aantal thema's belangrijk. De raad kiest voor een pragmatische insteek en volgt de lijnen van inhoudelijke thema's en zoekt daar (als gemeente Velsen) de samenwerking op met de desbetreffende regio/gemeenten. Het is wel van belang dat er binnen onze gemeente duidelijke afspraken zijn over onze houding en inzet buiten onze gemeentegrens. Een goede interne wisselwerking leidt tot een goede wisselwerking in de regio.

Velsen positioneert zich als slimme en betrouwbare partner op zaken die ook voor andere kust- en (grens)gemeenten van belang zijn. Een betrouwbare, evenwichtige samenwerkingspartner is een gemeente (raad, college en organisatie) die een uitgebalanceerde rolverdeling hanteert en die consequent is in houding en uitstraling in de informatievoorziening naar buiten.

De externe wisselwerking in de regio met medeoverheden en maatschappelijke partners. We trekken als gemeente Velsen gezamenlijk op met andere gemeenten, provincie, regio's en in landelijk verband. Dit doen we bij gemeentegrensoverschrijdende of gemeentebrede onderwerpen. Daarnaast willen we ook in contact staan met netwerken van maatschappelijke partners, ondernemers en belangenverenigingen die regionaal georganiseerd zijn en lokale belangen hebben.

Leren en reflecteren

Gemeenteraad

Fouten maken mag. Daar feedback op geven ook, daar leren we van. We realiseren ons dat leren en reflecteren alleen lukt in een veilige setting en dat we vooral van elkaar kunnen leren. Het doel daarvan is om de kwaliteit van de lokale democratie en lokaal bestuur te bevorderen. Lukt het ons als gemeenteraad om vanuit een open houding te werken, dan hebben we een goede basis om te leren en te ontdekken wat wel en niet werkt.

Regiegroep en bètaraad

Uit het rapport van de informateur komt naar voren dat alle fracties de lessen onderschrijven die uit het vorige raadsakkoord getrokken zijn. Het gaat dan om het organiseren van bestuurlijke reflectie met behulp van de bètaraad en de regiegroep raadsakkoord. De raad wil reguliere, jaarlijkse sessies organiseren om het besluitvormingsproces te ondersteunen.

De opdracht die de regiegroep heeft:

1

Monitoren en adviseren over de wisselwerking tussen raad en college. Daarbij let de regiegroep op de spelregels en het proces, nadrukkelijk niet op de inhoud

2

Adviseren op het proces inzake het raadsprogramma, zodat de raad de inhoud regelmatig kan monitoren en waar nodig bijstellen.

3

Adviseren over de rol van de raad in complexe processen, zoals goed opdrachtgeverschap.

De regiegroep is ingesteld door de raad en deze bestaat uit 6 raadsleden. De griffier fungeert als secretaris en adviseur. Indien nodig kan een lid van het college van B&W en/of iemand van de ambtelijke organisatie aansluiten als adviseur.

De bètaraad is een trainings- en reflectie bijeenkomst van de raad, eventueel samen met het college en de ambtelijke organisatie. Hierin gaat het over het eigen functioneren en over de samenwerking met samenleving, college, ambtelijke organisatie en de regio.

Raadsprogramma

Er is een agendacommissie ingesteld die zorg draagt voor de prioritering van het raadsprogramma en de uitvoering daarvan. Daarnaast bewaakt de agendacommissie de spelregels tussen raad en college over informatiestrekking en tijdige positionering van de raad bij inhoudelijke thema's.

Het is de bedoeling dat het evalueren van het raadsprogramma gekoppeld is aan de planning- en controlcyclus (P&C): de jaarstukken, de algemene beschouwingen en de perspectiefnota. De uitwerking voor de koppeling met de P&C-cyclus kan door de werkgroep P&C worden voorbereid - in afstemming met de agenda-commissie en de regiegroep.

